

АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА

за результатами проведення опитування здобувачів вищої освіти на тему "Військове стажування, практика очима курсантів".

У період з 01 по 30 червня 2026 року у Військовій академії (м. Одеса) (далі – Академія) було проведено анонімне опитування серед здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою “Експлуатація та ремонт ракетно-артилерійського озброєння” у кількості 95 осіб. Опитування є формою залучення здобувачів вищої освіти до системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

Метою опитування є визначення рівня задоволеності здобувачів вищої освіти якістю організації, змістом та умовами проходження військового стажування (практики), оцінка відповідності отриманих у Академії знань реальним вимогам у військах, а також напрацювання обґрунтованих рекомендацій щодо оптимізації практичної підготовки майбутніх офіцерів на основі запитів і пропозицій респондентів.

Метод дослідження – анонімне анкетування на добровільних засадах з використанням інструменту Google Форми.

Задачі дослідження:

- оцінити якість організаційно-підготовчого етапу стажування з боку Академії та визначити оптимальність термінів його проведення;
- з'ясувати ступінь відповідності обов'язків, які виконували здобувачі вищої освіти під час практики, їхній майбутній офіцерській спеціальності та реалізацію їхнього лідерського потенціалу (роль командира підрозділу);
- виявити ключові проблеми та труднощі, з якими здобувачі вищої освіти зіштовхнулися у військових частинах (матеріально-технічне забезпечення, адаптація, взаємовідносини з командуванням, залучення до сторонніх робіт);
- проаналізувати ефективність теоретичної бази Академії, визначивши найбільш корисні блоки знань та напрями підготовки, які потребують посилення (практична робота з технікою, військове діловодство, робота з особовим складом);
- моніторити умови проживання, харчування та побуту здобувачів вищої освіти-стажерів у місцях проходження практики;
- дослідити вплив стажування на рівень мотивації здобувачів вищої освіти до подальшої військової служби та виокремити найкорисніші для них підсумки практики;
- акумулювати й систематизувати конкретні пропозиції та побажання здобувачів вищої освіти щодо вдосконалення процесу проходження військового стажування для наступних курсів.

ЯК ВИ ОЦІНЮЄТЕ ЗАГАЛЬНИЙ РІВЕНЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПІДГОТОВКИ ДО СТАЖУВАННЯ З БОКУ АКАДЕМІЇ?

21,62 % респондентів – відмінно (все було чітко організовано, документи готові вчасно);

64,86 % респондентів – добре (були дрібні затримки, але загалом усе пройшло успішно);

10,81 % респондентів – задовільно (багато організаційних питань довелося вирішувати самостійно на місці);

2,70 % респондентів – незадовільно (організація була на низькому рівні).

Рівень позитивних відповідей **“Добре”**.

Рекомендовано і надалі підтримувати на високому рівні підготовку курсантів до стажування.

ЧИ ВІДПОВІДАЛИ ОBOB'ЯЗКИ, ЯКІ ВИ ВИКОНУВАЛИ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ, ВАШІЙ МАЙБУТНІЙ ОФІЦЕРСЬКІЙ СПЕЦІАЛЬНОСТІ?

35,14 % респондентів – так, повністю відповідали;

64,86 % респондентів – частково відповідали (виконував(-ла) і сторонні завдання).

Рівень позитивних відповідей **“Достатньо”**.

Рекомендовано попередньо входити у взаємодію з військовими частинами (підрозділами) щодо надання курсанту під час стажування виконувати обов'язки за майбутньою офіцерською спеціальністю.

ЯКА ПРОБЛЕМА СТАЛА ДЛЯ ВАС ГОЛОВНОЮ ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ СТАЖУВАННЯ?

27,03 % респондентів – брак практичних навичок, які мали б дати в Академії;

16,22 % респондентів – недостатнє матеріально-технічне забезпечення у військовій частині;

2,70 % респондентів – складні відносини в колективі або з командуванням частини;

5,41 % респондентів – залучення до завдань, які не стосуються програми практики;

48,65 % респондентів – проблем із адаптацією чи труднощів не було.

Рівень позитивних відповідей **“Незадовільно”**.

Рекомендовано перед відправкою на стажування приділяти увагу практичним навичкам курсантів та залучення їх до завдань, які стосуються тільки програми практики.

ЯКИЙ БЛОК ЗНАНЬ, ОТРИМАНИХ В АКАДЕМІЇ, ЗНАДОБИВСЯ ВАМ У ВІЙСЬКАХ НАЙБІЛЬШЕ?

5,41 % респондентів – бойова підготовка (тактична, вогнева тощо);

62,16 % респондентів – спеціальна підготовка (технічна/профільна за фахом);

13,51 % респондентів – управлінська підготовка (статути, лідерство, військове діловодство);

18,92 % респондентів – психологічна та фізична готовність до навантажень.

Рекомендовано більше приділяти уваги бойовій підготовці (тактика, вогнева підготовка тощо), спеціальній підготовці (технічна/профільна за фахом), психологічній та фізичній готовності до навантажень.

ЯК ДО ВАС ЯК ДО КУРСАНТІВ-СТАЖЕРІВ СТАВИЛОСЯ КОМАНДУВАННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ (КЕРІВНИКИ ПРАКТИКИ ВІД ЧАСТИНИ)?

81,08 % респондентів – з повагою, допомагали адаптуватися та ділилися досвідом;

5,41 % респондентів – нейтрально, ставилися просто як до додаткової робочої сили;

10,81 % респондентів – байдуже, не приділяли уваги та не контролювали процес;

2,70 % респондентів – упереджено або зверхньо.

Рівень позитивних відповідей “Дуже добре”.

Рекомендовано і надалі підтримувати на високому рівні підготовку курсантів до стажування.

ЧИ ВДАЛОСЯ ВАМ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ РЕАЛЬНО СПРОБУВАТИ СЕБЕ В РОЛІ КОМАНДИРА (ЛІДЕРА) ПІДРОЗДІЛУ/ВИКОНАВЦЯ ОБОВ'ЯЗКІВ ЗА ПОСАДОЮ?

21,62 % респондентів – так, постійно керували особовим складом / виконували обов'язки в повному обсязі;

59,46 % респондентів – епізодично (декілька разів за весь період стажування);

18,92 % респондентів – ні, респондентам не довіряли виконання таких обов'язків.

Рівень позитивних відповідей “Достатньо”.

Рекомендовано попередньо входити у взаємодію з військовими частинами (підрозділами) щодо надання можливості курсантам під час стажування керувати особовим складом / виконувати обов'язки в повному обсязі.

ЯКОГО НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ В АКАДЕМІЇ ВАМ НАЙБІЛЬШЕ НЕ ВИСТАЧАЛО ДЛЯ ВПЕВНЕНОСТІ НА СТАЖУВАННІ?

43,24 % респондентів – практичної роботи з реальною сучасною технікою та озброєнням;

27,03 % респондентів – роботи з військовою документацією (журнали, рапорти, накази);

13,51 % респондентів – методики роботи та спілкування з реальним особовим складом;

16,22 % респондентів – усього вистачало, теоретична та практична база Академії відмінна.

Рівень позитивних відповідей “Неприйнятно”.

Рекомендовано для більш впевненого проходження курсантами стажування приділити увагу практичній роботі з реальною сучасною технікою та озброєнням, методиці роботи та спілкування з реальним особовим складом, роботі з військовою документацією (журнали, рапорти, накази).

ОЦІНІТЬ УМОВИ ПРОЖИВАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ (ХАРЧУВАННЯ, ПОБУТ) ПІД ЧАС СТАЖУВАННЯ:

59,46 % респондентів – комфортні (умови проживання та харчування на високому рівні);

29,73 % респондентів – задовільні (базові потреби забезпечені, але умови спартанські);

10,81 % респондентів – незадовільні (були суттєві проблеми з житлом, водою або харчуванням).

Рівень позитивних відповідей “Задовільно”.

Рекомендовано попередньо входити у взаємодію з військовими частинами (підрозділами) щодо забезпечення комфортних умов проживання та належного харчування, забезпечення базових потреб для курсантів.

ЯК СТАЖУВАННЯ ВПЛИНУЛО НА ВАШЕ СТАВЛЕННЯ ДО МАЙБУТНЬОЇ ОФІЦЕРСЬКОЇ СЛУЖБИ?

35,14 % респондентів – посилило мотивацію, утвердилися у правильному виборі професії;

62,16 % респондентів – ставлення не змінилося, очікування збіглися з реальністю;

2,70 % респондентів – з'явилися певні сумніви щодо подальшої служби.

Рівень позитивних відповідей “Добре”.

Рекомендовано і надалі під час стажування мотивувати курсантів на подальшу службу після випуску у військових частинах (підрозділах).

ЩО ДЛЯ ВАС ОСОБИСТО СТАЛО НАЙКОРИСНІШИМ ПІДСУМКОМ СТАЖУВАННЯ?

13,51 % респондентів – набуття досвіду керування людьми та вирішення конфліктів;

54,05 % респондентів – закріплення навичок роботи з технікою та зброєю в реальних умовах;

29,73 % респондентів – розуміння реального стану справ та рутини у військових частинах;

2,70 % респондентів – перевірка власної психологічної стійкості до армійських буднів.

Рекомендовано під час стажування приділити увагу курсантам щодо набуття досвіду керування особовим складом та вирішення конфліктних ситуацій, налаштування психологічно себе стійкості до армійських буднів.

ЧИ ВВАЖАЄТЕ ВИ ТРИВАЛІСТЬ (ТЕРМІНИ) СТАЖУВАННЯ ОПТИМАЛЬНОЮ?

45,95 % респондентів – так, часу було цілком достатньо;

51,35 % респондентів – ні, стажування має бути довшим, щоб краще вникнути в суть;

2,70 % респондентів – ні, термін занадто великий, достатньо було б менше часу.

Рівень позитивних відповідей **“Незадовільно”**.

Рекомендовано продовжити терміни стажування для курсантів так, як не вистачає часу опанувати практичних навичок за посадою.

ВАШІ ПРОПОЗИЦІЇ ТА ПОБАЖАННЯ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ ПРАКТИКИ/СТАЖУВАННЯ ДЛЯ НАСТУПНИХ КУРСІВ:

Здобувачі вищої освіти висунули наступні пропозиції та побажання щодо покращення практики/стажування для наступних курсів, а саме:

1. Збільшення тривалості та обсягу практики

- Збільшити загальний час, відведений на практичну підготовку та стажування.

- Забезпечити більшу кількість днів безпосередньої роботи на виробничих та ремонтних базах.

2. Оптимізація структури та етапності підготовки

- Розділити практику на два чіткі етапи:

- **Технічний етап:** Ознайомлення з рутинною, обслуговуванням та безпосереднім ремонтом техніки.

- **Управлінський етап:** Виконання суто керівних обов'язків для формування «офіцерського бачення» та лідерських якостей.

3. Розширення посадових обов'язків та допуск до документів

- Створити штатні можливості для залучення курсантів у ролі помічників.

- Надати курсантам офіційний допуск до прямої роботи з документами та ведення обліку техніки.

4. Наближення до реальних умов служби

- Організувати та впровадити проходження практики в умовах реальних бойових дій.

Начальник науково-методичного
відділу забезпечення якості
освітньої діяльності та вищої освіти